

No i Averroes priznaje i potvrđuje tu oblikovnu silu i razlog u 18. Komentaru 12. knjige *Metafizike*.¹⁸ Uistinu se ta sila u sjemenu temelji u duši onoga koji je to sjeme izbacio, kako to uči Aristotel u 2. knjizi *O rađanju životinja*, u 3. poglavlju: »U sjemenu svih prisutno je ono što sjeme čini plodnim, a to se zove *toplo*«. 5
 A učio je da to nije prisutno bez duše u knjizi *O disanju*, u 8. poglavlju: »Naime ni probava po kojoj se živa bića hrane, nije bez duše i bez topline, sve se, naime, dovršava vatrom.« Jer se činilo da je na tom mjestu tu toplinu nazvao vatrom, dodaje na onom prethodnom mjestu kao da ispravlja: »To pak nije vatra, niti takva 10
 moć (tj. izgarajuća i uništavajuća kakva je vatra), nego ona koja je sadržana u sjemenu i u pjenušavom dahu.« A taj dah ima u sebi neku narav analognu elementu zvijezda, tako, naime odmah dodaje: »Ona narav koja je u sjemenu analogna je elementu 15
 zvijezda«, tj. nebu.

Kakva je ta narav, uskoro objašnjava kad kaže: »Toplina sunca (što je prije nazvao elementom zvijezda) i živih bića, ne samo s obzirom na sjeme, nego i s obzirom na neku izlučevinu, bila bi drugo po naravi, a ipak takva, kakva jest, ima životno počelo«. 20
 Tim riječima <objašnjava> da je toplina živih bića, koja je ista s nebeskom, počelo života, ne samo u sjemenu i u nekom glavnom dijelu, nego također u izlučevinama naravi; izlučevine također, dok su u živom biću, imaju život, na što upućuju pobačeni plodovi i crvi.

¹⁸ Usp. Aristotelis *Metaphysicorum libri XIV cum Averrois cordubensis (...) Commentariis (...)*, Venetiis apud Iunctas 1562. str. 305 v: Et ideo dicitur, quod omnes proportionales et formae sunt in potentia in prima materia et in actu in primo motore.